

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

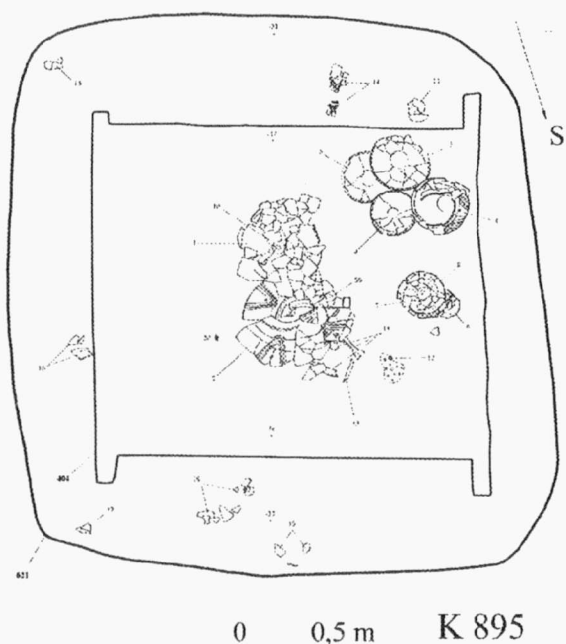
PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obr. 8. Modřice – MAN 2003. Komorový hrob s žárovým pohřbem kalenderberské kultury.
Modřice – MAN 2003. Kammergrab mit Brandbestattung der Kalenderberg-Kultur.

mi. U hlavy byly po pravé straně nalezeny 2 malé hliněné korály, na hrudi se nacházela železná harfovité spona a v okolí hrudníku byly rozptýleny malé bronzové pukličky. Obě ruce byly ozdobeny bronzovými a železnými tyčinkovitými náramky a obě nohy železnými nánožníky. V blízkosti překlapaného malovaného osudíčka bylo rozsypano na 60 ks miniaturních skleněných korálků (modré, červené a žluté barvy), bronzová spirálka, 2 hliněné přesleny, kostěné hladidlo, železný nůž, zvířecí kost a svazek 3 jehlic (2 bronzové a 1 železná).

Je dosti možné, že do II. kategorie hrobů náležel i stavbou poničený kostrový hrob k.1860, z něhož se dochovala pouze horní část skeletu dospělého jedince – milodary během stavebních prací se již nepodařilo zachránit. Výčet středně bohatých halštatských hrobů uzavírá žárový hrob s pohřbem k. 891, uloženým na hromádce na dně hrobové jámy k. 617, která byla pravděpodobně původně vybavena dřevěnou komorou (dle rozmístění milodarů). Kromě keramických nádob obsahoval hrob 3 kulovitá štěrčátka, bronzové pukličky a hliněný přeslen. Kremače byla rozptýlena též v dalších dvou nádobách, takže je dosti pravděpodobné, že se jednalo o hromadný hrob. Dle inventáře (štěrčátka, přeslen) mohl být hlavní pohřeb ženský.

Mezi středně bohaté lze zařadit též komorový hrob se žárovým pohřbem k. 895. Inventář hrobu vykazuje příslušnost ke kalenderberskému kulturnímu okruhu s vazbami k oblasti středního Podunají (Maďarsko, JZ Slovensko, Dolní Rakousko). Pohřební komora o půdorysu 195 x 232 cm obsahovala – kromě pohřbu na hromádce – větší počet keramických nádob. Ve výbavě hrobu vyniká soubor 3 mís na dutých nožkách, které mají přímé analogie v dolnorakouské a šoproňské skupině kalenderberské kultury. Ostatní nádoby byly zastoupeny

dvěma amforovitými zásobnicemi, z nichž jedna byla pokryta žlábkou, typickou pro východohalštatský okruh (žlábkou v podhrdlí) s blízkou analogií v keramických tvarech nalezených na lokalitě Smolenice – Molpír (JZ Slovensko).

Do III. kategorie prostých hrobů náleželo celkem 6 žárových hrobů (k.839, 1829, 1861, 1862, 1866 a k.1864), z nichž jeden (k.1864) byl s kremací uloženou v jamce bez přítomnosti nádob (drobné přepálené střepe byly volně rozptýleny v zásypu hrobu). Přesto obsahoval drobné lité bronzové kroužky, zlomky turbanovitého kroužku s oskou, jantarový korálek, bronzovou pukličku a skleněný korálek. Žárový hrob (k. 1829) s kremací uloženou na dně jamky byl prostý kovových milodarů, ale vybaven třemi nádobami (menší misky). Standardnější výbavu vykazoval v rámci horákovské kultury jiný žárový hrob s kremací k. 839, uloženou v amforovitém osudí, které bylo přikryté mísou. Ostatní hroby byly všechny žárové a obsahovaly alespoň jednu či více nádob.

Záchranný archeologický výzkum potvrdil v trati „Sádky“ (k. ú. Modřice) existenci rozsáhlého polykulturního pohřebiště, které nebylo dosud prozkoumáno v celém svém rozsahu. Jeho pokračování se předpokládá S, V a JV od prozkoumaného prostoru. Halštatská nekropole se rozpíná určitě V směrem do vzdálenosti nejméně 120-150 m. Zde bylo v blízkosti železniční trati nalezeno a prozkoumáno v nedávné době již 5 horákovských hrobů a 1 rondel. Počet hrobů z doby halštatské (Reinecke HC2-HD1) lze na této významné lokalitě odhadovat pravděpodobně na stovky.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov). „Sádky“, Parz. Nr. 1536/2, 1536/14, 1536/15. Jüngere Hallstattzeit. Horákov-Kultur, Kalenderberg-Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Modřice (Bez. Brno-venkov). „Sádky“, Parz. Nr. 1536/15 (1535). Jüngere Hallstattzeit. Horákov-Kultur, Kalenderberg-Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)

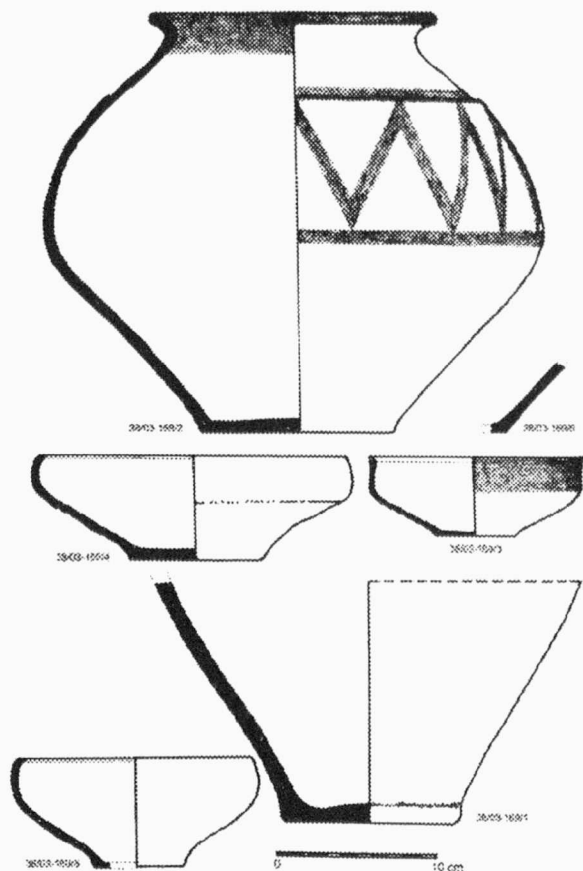
„Sady“. Doba halštatská, horákovská kultura. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při budování silničního obchvatu obce Olbramovice (viz kap. Doba bronzová) byl též prozkoumán fragment kostrového hrobu z doby halštatské (ZM ČSSR 1:10 000 list 34-12-01, koordináty Z:J s. č. 385:32, 417:373 mm). Hrob byl objeven v SSZ části plochy a náležel horákovské kultuře (HC2), byl značně porušen orbou a novověkým liniovým výkopem. Dochovaly se zbytky dvou lidských zubů, drobný zlomek lebky a několik nádob seskupených při obvodu pohřební komory.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Olbramovice (Bez. Znojmo). „Sady“. Jüngere Hallstattzeit, Horákov-Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 9. Olbramovice (okr. Znojmo) „Sady“. Výběr nálezů z hrobu horákovské kultury.
Auswahl der Funde aus dem Grab der Horákov-Kultur.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

„Velkomoravská ulice“. Doba halštatská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci archeologického dohledu na stavbě prodejny LIDL bylo v r. 2002 v rýze pro kanalizaci zachyceno 6 sídlištních objektů datovaných do doby halštatské, středověku a novověku. Pravěké osídlení této polohy dosud nebylo známo. Středověké a novověké objekty souvisejí s předměstskou vesnicí Povel, která byla v 18. století v rámci budování barokního opevnění posunuta o několik set metrů od města. Identifikace lokality v mapě ZM 1:10 000, list 24-22-19, v souřadnicích 365 mm od Z s. č. a 122 mm od J s. č.

Marek Kalábek, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Velkomoravská Str. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

„Mýlina“. Časný latěn. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum prováděný v roce 2002 na lokalitě Olomouc – Neředín, trať „Mýlina“, navázal na výzkumy z let 1998–2001. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce na dvou návrších nad zaniklou vodotečí orientovaných ve směru SV-JZ. Výzkum v roce 2002 se zaměřil především na návrší orientované k JZ. Na mapě ZM 1:10 000 je plocha výzkumu ohraničena těmito koordinátami ZSČ:JSČ – 140:260, 151:256, 137:252, 149:251, nadmořská výška kolísala mezi 240 až 245 m n. m. Celkem bylo prozkoumáno 735 pravěkých objektů na 15 parcelách rodinných domků, v trasách komunikací a inženýrských sítí.

Z období časného latěnu bylo zkoumáno 6 polozemnic, z celkového počtu 12. Polozemnice jsou rozmístěny po obou březích zaniklé vodoteče nad hranou inundace. Ze zásypu těchto polozemnic byl získán bohatý soubor materiálu, ve kterém nechybí kolkované braubašské zboží, zlomky skleněných náramků, jantarový korálek a technická keramika (závaží, přesleny).

Výzkumy na této lokalitě budou pokračovat i v roce 2003.

Jaroslav Peška, Filip Šrámek AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc), „Mýlina“. Jüngere Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

„Mýlina“. LT A, B-C. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum prováděný v roce 2003 na polykulturní lokalitě Olomouc–Neředín, trať „Mýlina“, navázal na výzkumy z let 1998–2002. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce na dvou výrazných návrších a v údolí zaniklé vodoteče (orientované ve směru SV-JZ). Výzkum v roce 2003 se zaměřil především na návrší orientované ve směru JZ. Na mapě ZM 1:10 000 je plocha výzkumu ohraničena těmito koordinátami ZSČ:JSČ – 140:260, 151:256, 137:252, 149:251 mm, nadmořská výška kolísala mezi 240–245 m n. m. Celkem bylo prozkoumáno 330 pravěkých objektů na 16 parcelách rodinných domků, v trasách komunikací a při budování inženýrských sítí v souvislosti s rekonstrukcí třídy Míru, která se nachází na severním okraji lokality. Celkový počet objektů zkoumaných od roku 1998 tak dosáhl čísla 1624.

Z období časného latěnu bylo prozkoumáno 5 polozemnic, čímž jejich celkový počet stoupl na 17. Polozemnice jsou rozmístěny po obou březích zaniklé vodoteče nad hranou inundace. Ze zásypu těchto objektů byl získán bohatý soubor materiálu, ve kterém nechybí kolkované braubašské zboží, zlomky skleněných náramků, jantarový korálek a technická keramika (závaží, přesleny, dyzna). Ve třech objektech byly nalezeny kousky březového dehtu.

Období latěnu stupně B-C zastupují dvě polozemnice. Menší polozemnice, která byla částečně narušena výkopem pro zahradní bazén, obsahovala černě malovanou keramiku. Větší polozemnice, nacházející se ve středu lokality, byla částečně zahloubena do naplavenin zaniklé vodoteče a při exkavaci se postupovalo jen podle koncentrace nálezů. Z objektu bylo získáno velké množství keramiky, která nesla znaky sériové výro-